

Groot Netwerk Passend Onderwijs PO en VO

19 september 2019

Inleiding

Ook dit jaar een groot netwerkdag in de Philharmonie in Haarlem voor alle personen betrokken bij Passend Onderwijs! Dit jaar waren ook de collega's van de kernteams uitgenodigd: leerplichtambtenaren, CJG-coaches en JGZ-teams van de GGD op de scholen. Er stonden drie sprekers op het programma. Hun verhalen zijn zeer de moeite waard om vast te houden in de regio. Daarom hier een korte samenvatting.

Margrite Kalverboer

Margrite Kalverboer is de kindermobadvrouw van Nederland. In haar inleiding wees ze erop dat het vaak ontbreekt aan een integrale visie op de ondersteuning van jeugdigen. We zijn verkokerd en per deelgebied is het goed geregeld, maar toch leidt de verkokering tot een aantal zeer onwenselijke situaties.. Ze gaf daarvan in haar verhaal diverse concrete voorbeelden.

Zij pleit voor de kinderrechten als kompas. Zijn er botsende rechten, dan gelden de vier kernregels: 1) het belang van het kind staat altijd voorop, 2) iedereen heeft recht op gelijke behandeling, 3) ieder kind heeft recht op leven en ontwikkeling, en 4) het kind/ de jongere moet altijd zelf gehoord worden en de kans krijgen de eigen inbreng te verwoorden. Dit brengt haar tot het volgende stappenplan dat gehanteerd kan worden als er moeilijke beslissingen genomen moeten worden aangaande een kind/jongere.

1. Stel eerst het belang van het kind vast. Hoor dit ook van het kind zelf. Let hierbij op veiligheid, familie, onderwijs, identiteit van het kind, ...
2. Breng de overige belangen in kaart. Dat kunnen belangen zijn van ouders, van organisaties, van financiële aard. Als het om onderwijs gaat kunnen het ook belangen zijn van leerkrachten en klasgenoten.
3. Maak een afweging bij tegenstrijdige belangen en gebruik daartoe het genoemde kader van de vier kernregels.
4. Geef uitleg en motivering aan het kind/ de jongere, zeker als het belang niet volledig wordt uitgevoerd. Het kind moet weten waarom er niet voor de eigen optimale keuze gekozen is. Organiseer dat deze stap tevens de eerste stap naar acceptatie is en naar uitvoering van het genomen besluit.

Bert Wienen

Bert Wienen is werkzaam bij het lectoraat Jeugd van de Hogeschool Windesheim. Hij promoveerde onlangs op de verbinding van onderwijs en jeugdhulp. Hij is lid van de landelijke commissie van de VNG op dit terrein. Zijn bijdrage had de titel: “Weten we van gekkigheid nog wel wat normaal is?”. In de eerste helft van zijn lezing wees hij de aanwezigen op het steeds groter wordende aantal jeugdigen dat hulp nodig heeft. Maar ook dat wij in de maatschappij steeds meer gericht zijn op prestaties; wedstrijdjes, niet anders zijn en hoger = beter. Er is een gezondheidscultus ontstaan met medicalisering van “anders zijn” tot gevolg. ADHD, dyslexie en nu een grote groei aan angststoornissen. En een dikker wordend DSM-diagnoseboek. Wat vinden wij eigenlijk nog normaal of zoeken we naar diagnoses? Volgens hem ontwikkelt zich dit zich de foute kant op, waarover we met elkaar in gesprek moeten. Zijn advies tot slot was om de samenwerking tussen onderwijs en jeugd te baseren op een stevige gezamenlijke in de regio opgestelde visie. Ingrediënten daarvoor van zijn kant:

1. Elke dag gewoon weer relationeel verbinden en daarbinnen overbrengen van kennis, vaardigheden en de wens om volwassen te worden;
2. Normen zijn relationeel en verschuiven, het echt belangrijke is niet testbaar;
3. Interventies worden ingezet binnen de relatie en anderen die komen ook, laat niet los!;
4. Kind wordt geleerd het verhaal over zichzelf te vertellen (betekenis), zich te verhouden tot zichzelf en de wereld;
5. Van a naar z bestaat niet;
6. De notie van de pedagogiek van de hoop!

Zie ook: <https://samenopschool.org/2018/01/02/bert-wienen-over-de-samenwerking-tussen-onderwijs-en-jeugdhulp/>

Ernst Bouweriks en Frank van den Berg

Na de pauze was er een interactieve “lezing”. Centraal in dit programma onderdeel stonden de begrippen ‘afschuifketen’ en ‘verantwoordelijkheidsketen’. Een aantal collega’s was bereid gevonden de afschuifketen aan de hand van een echt leerlingdossier op het podium te verwoorden; zo ging het kind van de ene instantie naar de andere zonder uiteindelijk geholpen te zijn. Herkenbaar, confronterend en leerzaam.

Vervolgens zijn met de zaal de ingrediënten voor de verantwoordelijkheidsketen met elkaar verkend:

1. Elkaar betrekken (i.t.t. overdragen.)
2. Iemand mag overzicht houden (i.t.t. iedereen doet zijn eigen ding)
3. Samen blijven optrekken (i.t.t. opschalen of afschalen)

Slotwoord

Deze jaarlijkse bijeenkomst is vooral bedoeld als cadeau aan allen die zich met passie hebben ingezet voor passend onderwijs in de regio. De twee samenwerkingsverbanden hopen dat de drie sprekers inspiratie hebben gegeven om in de dagelijkse praktijk iedere leerling een ononderbroken ontwikkeling te kunnen geven. Dat is waar we met zijn allen voor gaan, uit het hart en met liefde voor ons vak.

Maroes Albers
Johan Vermeer